3.Nifak ve Münafıklar

Hicretten önce Mekke'de Müslümanlar ve müşrikler şeklinde iki keskin grup vardı. Hicretten sonra, İslamiyet Medine'de daha yaygın bir hâle geldi. İşte bu sırada daha önce Mekke'de olmayan yeni bir zümre daha ortaya çıktı. Münafıklar olarak isimlendirilen bu zümrenin lideri de Abdullah b. Ubey b. Selül'dü.

Müşriklerin ileri gelenleri, işkence ve zulümle, İslam'ı durdurmayı planlamışlardı. Münafıkları da yanlarına çekeceklerini düşünmüşlerdi. Medine'de yeni bir İslam devleti kurulunca, güç dengeleri değişti. Medine'de Evs ve Hazrec kabileleri vardı. Ayrıca bir kısım yahudiler ikamet ediyordu.

Hz. Peygamber (s.a.v) Mekke'den Medine'ye hicret etmesinden hemen önce; Hazrecliler ve Evsliler, Hazrec'in lideri olan Abdullah b. Ubey b. Selül'e taç giydirip onu kral yapma hazırlığı içindeydiler. Hz. Peygamber (s.a.v) hicret ettikten sonra; Hazrec ve Evs kabilesine mensup Müslümanlar, daha önceki kararlarını değiştirerek Abdullah b. Ubey b. Selül'e yüz vermediler. Böylece Münafıklar bunun intikamını almak için harekete geçtiler.

Abdullah b. Ubey b. Selül; Bedir savaşına kadar bekledi. Bedir'den sonra müslümanların iyice güçlendiğini görünce, Müslüman olduğunu ilan etti. Fakat kalbinde Peygamberi Zîşan Efendimize ve İslam'a karşı belli bir kin vardı. Zira Hz. Peygamber'e (s.a.v) kendisinin krallığını elinden alan kişi gözüyle bakıyor ve fırsat kolluyordu. Kendisi önemli bir kişi olduğu için, onun hareketleri, zaman zaman müslümanlar için tehlikeli durumlar arzetmiştir. Münafıkların büyük bir kısmı, onun emri altında ve çizdiği planlarla hareket ediyorlardı. Kinleri içten içe devam ediyordu.

Bir gün Peygamber Efendimiz, evinde hasta yatan Sa'd b. Ubâde Hazretlerini ziyarete gidiyordu. Yolda, Müslüman, müşrik Araplardan ve Yahudilerden oluşan bir grup görünce selam verip yanlarına oturdu. Onlara Kur'an'dan bir parça okudu; iyi hareketlerden dolayı cennete kavuşulacağını müjdeledi, kötü hareketlerden dolayı da cehenneme girileceğini anlattı.

Peygamber Efendimiz sözlerini bitirince, münafıkların lideri Abdullah b. Ubey b. Selül, "Ey konuşan kişi! Eğer söylediklerinde doğru isen, onlardan daha güzel bir şey olmaz. Fakat sen evinde otur! Onları, sana gelenlere anlat. Sana gelmeyenlerin, söylediklerinden hoşlanmayanların toplantılarına gelip de onları rahatsız etme!" dedi.

Peygamber Efendimiz Abdullah b. Ubey b. Selül'ün bu sözlerinden rahatsız oldu. Kalkıp oradan ayrıldı. Yoluna devam edip Sa'd b. Ubâde Hazretlerinin evine gitti. Yaşadıklarını anlatınca, Sa'd b. Ubâde, "Yâ Resulallah! Sen Abdullah b. Ubey b. Selül'ün kusurunu affet. Hem onu mâzur gör. Sana Kur'an'ı indiren Allah'a yemin ederim ki Allah'ın iradesi sana peygamberlik vermek suretiyle tecelli etti" dedi[43]

43. Müslim, Sahih, C 5. s. 183

Münafıklar, Medine'de İslam toplumu içinde azınlıkta kaldıkları için "Biz de Müslümanız." deyip, vaziyeti idareye çalışıyolar veya Müslüman görünmek suretiyle, onların sırlarına vakıf olup, müşriklerle ve Yahudilerle bu gizli sırları paylaşıp Müslümanlar aleyhine çalışıyorlardı.

NOTEDELİM

Nifak: (Bir kimsenin) olduğundan farklı görünmesi demektir" şeklinde tanımlanmıştır. Kelimenin, "tarla faresinin bir tehlike anında kaçmasını sağlamak üzere yuvası için hazırladığı birden fazla çıkış noktasının birinden girip diğerinden çıkması" biçimindeki kök mânasından hareketle münafık, "dinin bir kapısından girip diğerinden kaçan çifte şahsiyetli kimse" olarak da tanımlanmıştır.

(Hülya Alper, "Münafık" Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 31, s.565)

İslamî ıstılâhta Münafık: "Diliyle iman ettiğini söyleyen, ancak kalbinde küfrü sabit olan kimseye münafık denilir." şeklinde tarif edilmiştir.

(Seyyid Şerif Cürcani, et-Ta'rifat, s. 245.)

Şu ayette onların nasıl kişiler olduğu çok net bildirilmiştir.

"İnsanlardan, inanmadıkları hâlde, "Allah'a ve ahiret gününe inandık" diyenler de vardır. Bunlar Allah'ı ve mü'minleri aldatmaya çalışırlar. Oysa sadece kendilerini aldatırlar da farkında değillerdir."[44]

Medine döneminde münafıkların gizli planlarının sonuçları çıkmaya başlamıştı. Uhud Savaşı'nda Müslüman ordunun yaklaşık üçte biri kadar sayıya sahipken orduyu savaş meydanında yalnız bırakıp çekildiler. Yahudilerle ittifak kurup, onları sürekli Müslümanlara karşı kışkırttılar. İfk hadisesini çıkararak Peygamberimizin hanımı Hz. Aişe'ye iftira attılar.

Toplumda fitne ve bozgunculuk çıkarma ve her olayı Peygamberimizin aleyhine kullanma noktasında o kadar ileri gittiler ki, sonunda onlar hakkında şu ayet nazil oldu. " **Andolsun, iki yüzlüler, kalplerinde hastalık bulunanlar, şehirde kötü haber yayanlar vazgeçmezlerse, seni onlara musallat ederiz; sonra orada, senin yanında ancak az bir zaman kalabilirler. Hepside lanetlenmiş olarak nerede ele geçirilirse, yakalanır ve mutlaka öldürülürler.**" [45]

İNCELEYELİM

Hadisi şeriflerden münafiklığın alemetlerini inceleyiniz ve sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Medine döneminde yapılan savaşlarda ve diğer bazı olaylarda ortaya koydukları olumsuz tutum sebebiyle bazı kişilerin münafık olduğuna hükmedilmişti. Ancak bunların bir kısmının yakınları İslam'ı seçmiştir.

44. Bakara suresi, 8-9.ayetler.
45. Ahzab Suresi, 60-61.ayetler.

Hz. Peygamber, toplumsal birliği sağlamak ve İslam'a sempati duyan gönülleri incitmemek düşüncesiyle münafıkların cenaze namazını kılmak, onlar için dua etmek istemişse de "**(Ey Muhammed!) Onlar için ister af dile, ister dileme; onlar için yetmiş kez af dilesen de Allah onları asla affetmeyecek. Bu, onların Allah ve Resulünü inkâr etmelerinden ötürüdür. Allah fâsıklar topluluğunu hidayete erdirmez.**"[46] şeklinde nazil olan ayetlerle bundan menedilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde onların davranış bozuklukları dile getirilir. Onların cimri, yalancı ve kibirli oldukları, gösterişe önem verdikleri, maddi menfaat için namaz kıldıkları, gerçekte ise dua ve ibadet hayatında isteksiz davrandıkları, ekonomiyi ve kültürel hayatını bozmaya uğraştıkları, kötülüğü yaygınlaştırıp iyiliğe engel olmaya çalıştıkları, Allah'ı ve müminleri alaya aldıkları, Müslümanlara yardım edilmesini engellemeye gayret ettikleri, müminlere karşı kin besledikleri, kötü haberler yaydıkları, günah, düşmanlık ve Hz. Peygamber'e isyan konusunda gizli faaliyetler yürüttükleri ayetlerle bildirilmektedir.[47]

Hz. Peygamber (s.a.v) münafıklara kılıç çekmemiştir. Münafıkları genelde tanımakla beraber, onları ismen teşhir edip rezil etmemiştir. Peygamberimiz münafıklara karşı gayet tedbirli, dikkatli bir siyaset uygulamış, onlara Yahudilere ve Hrsitiyanlara davrandığı gibi davranmamıştır. Aksine onları İslam toplumu içerisinden ayırmayıp, onları ikna etmeye çalışmış üzerlerinde kurduğu kuvvetli bir otorite ile onlardan Müslümanlara gelecek olumsuz etkileri tesirsiz hâle getirmeye çalışmıştır.

46. Tevbe Suresi, 80. ayet.
47. Hülya Alper, "Münafık" Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 31, s. 566.
48. Muhammed Hamidullah, İslam Peygamberi, C1, s.571- 572.